

Flora 117 84

NOVÝ SVĚT.
KNIHOVNIČKA
© MLÁDEŽE ©

E. SETON THOMPSON: POVÍDKA O BAŽANTOVI.

III. 4.

E. SETON THOMPSON:
POVÍDKA
O BAŽANTOVI

VYPRAVUJE
J. ČERVENÝ

7

V PRAZE 1912

NÁKLADEM TISKOVÉHO VÝBORU ČESKOSLOVANSKÉ
SOCIÁLNĚ DEMOKRATICKÉ STRANY DÉLNICKÉ. TISKEM
KNIHTISKÁRNÝ PRÁVA LIDU (J. SKALÁK A SPOL.) V PRAZE

E. SETON THOMPSON :

POVÍDKA O BAŽANTOVI.

Vypravuje J. Červený.

Zalesněnou strží mezi dvěma kopci vyváděla matka bažantice svoji rodinku ke křišťálovému potůčku, jež lidové rčení překřtilo — nevím proč — »Bahnišťákem«. Malí bažantíčkové byli staří jeden den, ale již měli bystré nožičky a byli poprvé vyváděni k napojení.

Zvolna capala matka napřed, skoro lezouc po zemi, neboť v lesích bylo mnoho nepřátel. Tichým kvokáním vábila malá klubíčka barvy zemité, která na svých maličkých nožičkách klátily se za ní a dala se do úzkostlivého pípání, když jenom o několik palců se opozdovala. Vypadali tak maličtí a útlí, že i kobylinky vedle nich podobaly se obryním. Dohromady bylo bažantích kuřátek dvanáct a maminka jejich dávala na všecka pozor. Podezřívavě slídila v kaž-

dém keři, v každém stromě a křovisku, očichávala celý les i samo nebe a všude slídila po nepřátelích, neboť nestálo za to koukat po několika přátelích. A skutečně odkryla nepřítele! Nahoře na louce objevila se velká liška, plížila se podél její cesty a jistě že ji jemným svým čichem zvětrí. Tu nesměla zmařit ani chvilky!

»Krr! krr!« (Schovejte se! Schovejte se!) volala matka tíše, ale rozhodně, a ubozí maličtí, sotva větší nežli žaludy a staří jen den, rozptýlili se, by se ukryli. Jeden bažantíček zmišel pod listem, jiný mezi dvěma kořeny, třetí zalezl pod kus odpadlé březové kory, čtvrtý do díry v zemi a tak dále, až všichni byli ukryti. Pouze jediný nemohl naléztí úkrytu, položil se na plocho na široký žlutý list, zavřel oči a myslil, že je v bezpečí, nikým neviděn. Pípání maličkových umlklo a vše ztichlo.

Matka bažantice letěla zrovna vstříc obávanému loupežníku. Potom odbočila pár kroků od něho, začala tlouci křídly, jakoby byla ochromená, dočista ochromená na křídlech a naříkala jako dítě od matky opuštěné. Prosila snad o milost — o milost takového krvežíznivého, ukrutného lišáka? Ó nikoli, tak bláhová nebyla! Často slýcháváme o lstivosti lišákově, avšak

ten je přece hotový hejl proti chytré mamince-bažantici. Lišákovi sbíhaly se už sliny na křehkou pečinku, kterou měl zrovna před nosem, otočil se náhle a hmátl — ale nikoli, chudáka ptáka nenahmátl, uklouzl jeho hladovým zubům o celou stopu. Jedním skokem byl za ním a byl by ho tenkrátě jistě dopadl, kdyby se zrovna nějaká zrádná úponkovitá rostlina do toho nepřípletla. Matka bažantice odkulhala, podlezla pod kmen, lišák naň skočil, zatím co jeho jistá kořist, která nyní jakoby byla méně chromá, udělala nešikovný skok ku předu a koulela se po svahu. Lišák, stále jí v patách, málem ji za ocas chytil, ale podivno dost, jakkoliv rychle běžel a skákal, bažantice přece jakoby byla rychlejší. To se starému loupežníkovi dosud nestalo. Bažant se schromenými křídly a on, ferina lišák, rychlonohý, nemohl ho dohonit v pěti-minutovém běhu. Hanba to byla! Lišák zdvojnásobil svoje namáhání, ale bažantici přibývalo stejně síly, a když tak asi čtvrt míle o závod běželi, náhle pták nevysvětlitelným způsobem zcela ozdravěl, vznesl se se zacvrčením skoro až výsměšným a letěl lesy, zanechávaje pronásledovatele skoprnlého s tím ponižujícím vědomím, že byl voděn za nos.

Zatím letěla matka bažantice ve velikém oblouku zpět k onomu místu, kde mlád' byla ukryta v mlázi.

S jemným místním smyslem divokého ptáka snesla se na témže místě, odkud byla vyletěla, a zastavila se chvilku obdivujíc se, plna mateřské pýchy, onomu úplnému klidu svých dětiček. I když sama se blížila, žádné se ani nehnuło, i ten malý chlapíček na žlutém listě, který konečně nebyl zrovna tak špatně ukryt, ani se nehýbal, nýbrž jen trochu pevněji očka přivřel, až matka zavolala:

»Kr — ýt!« (což znamená: pojdte, děti!) a jako v pohádce vyklouzlo z každé díry jedno takové bažantí robátko. Malinký chlapíček na listu, nejtlustší ze všech, otevřel velké oči a s jemným pípáním utíkal pod ochranná křídla matčina. Nepřítel neslyšel by to ani na tři kroky, jemné uši matčiny však slyšely to na vzdálenost trojnásobnou.

Slunce o poledni tuze pálilo. — Mýtinou vedla cesta přímo k vodě. A když matka úzkostlivě vše proslídila, není-li na blízku nepřátel, shromáždila maličké do stínu svého roztaženého ocasu, by je chránila před nebezpečím sluneč-

ního úpalu. Tak zvolna capali po stezce, až uchýlili se v ochranu šípkového keře u řeky.

Zajíček vyskočil z křoví a nahnal jim ohromný strach. A přece měl bílé »péro«, svůj praporeček míru, a byl starý přítel. Maminka poučovala děti, že zajíček »plave« vždy pod vlajkou míru a je nevinný, mírumilovný soused.

Potom začalo napájení nejčistší, tekoucí vodou, ačkoliv hloupí lidé nazývali potok »Bahništěm«.

Z počátku nevěděli malí chlapičkové jak do toho, ale pak napodobili jednoduše svoji maminku. Brzy naučili se pít a děkovali Tvůrci po každém doušku pohledem k nebi. Stáli tak v řadě podél břehu — dvanácte zlatohnědých klubíček, pokrytých chmýřím, na čtyřiaadvacíti růžových nožičkách s pařátkem dovnitř obráceným a s dvanácti sladkými zlatými hlavičkami, jež se vážně skláněly k pití a zvedaly k díkům zrovna jak dělala maminka.

Potom po krátkém odpočinku vedla bažantice dětičky na vzdálenou louku, kde byl travou porostlý kopeček, jež byla před několika dny objevila. Několika takových kopečků je třeba, by bažantí dorost se vychoval — kopečky ty staví mravenci. Stará vyskočila na vršek hro-

mádky, na okamžik rozhlédla se opatrně a zahrabala pak několikrát silně drápy. Sypké mraveniště povolilo a uměle vystavené visuté chodby se sřítily. Ihned vyrojili se mravenci, běžající bezhlavě kolem, někteří běhali s velkým vynaložením sil a hodně zbůhdarma kolem kopečku, jiní pak — a byli to ti rozumnější — odvlékali svoje tučné, bílé pupy.

Stará bažantice sezobla jeden z těch pytlíčků, který tak štavnatě vyhlížel, zakvokala a upustila jej, sezobla jej znovu a pak ho spolkla. Mláďata stála kolem a divila se. Jedno z nich, žlutý chlapík, týž, který byl seděl na listě, sezobl mravenčí vajíčko, upustil je několikráte, potom řídě se náhlým vnuknutím, spolkl je a už uměl žrát. Za dvacet minut uměl už i nejmenší bažantíček chňapat po chutných vajíčkách. Maminka rozhrabala ještě více mravenčích chodeb a kuřátka žrala až si každé nacpalo tak svoje volátko, že bylo opravdu znetvořené.

Potom putovali zvolna a opatrně nahoru proti proudu k písčině porostlé trnitými křovisky, leželi tam celé dopoledne a pouštěli si jemný, chladný písek mezi horkými prsty. Dle svého zřejmého nápodobovacího pudu, leželi na boku jak jejich matka, hrabali nožičkami a tloukli

křídly, ačkoli vlastně dosud žádných neměli, pouze pod měkkým chmýřím byly skryté dva malé výrůstky, označující, kde jednou křídla porostou.

Večer vedla stará svoje děti do blízkého, hustého houští. Tam mezi šustícími, odumřelými listy, jež zbraňovaly nepříteli, by připlížil se neslyšně, a mezi hustými, trnitými větévkami šípkovými, které chránily přede všemi létajícími nepřáteli, ustlala maličkým pod střechou z peří svého ocasu. Tam byla jejich dětská jizba. A maminka bažantice radovala se se srdcem plným mateřské lásky z malých schoulených robátek, která ze spaní pípala a tulila se důvěřivě k jejímu teplému tělu.

II.

Třetího dne vykračovala si kuřátka již pevněji. Nemusila již úzkostlivě capat kolem žaludu, mohla již přelézati jedlovou šišku a z měkkého chmýří vykukovaly již první výrůstky silných perutí.

Začala život pod péčí starostlivé matky, vyzbrojena zdravými nožičkami, spolehlivým přirozeným pudem a jistou porcí rozumu. Byl to přirozený pud, to jest zděděný zvyk, který jim kázal, by na slovo matčino se skrývala; byl to přirozený pud, který je učil, by ji poslouchala. Ale byl to rozum, který je přiváděl ve stín matčiných křídel, když slunce pálilo, a od toho dne řídil rozum stále více jejich konání i nekonání.

Nazítří objevily se na perutích již něžné konečky per; další dny již péra zcela vyrostla a

za týden mohla již ochmýřená mláďata létati jako staří.

Ale ne všecka — nejmladší bylo již od narození slaboučké, Několik hodin nosilo ještě půlku vaječné skořápky, když se z vejce vyklubalo, bylo méně mrštné a pištělo více než jeho sourozenci. Když jednou večer při útoku skunkovu volala matka »kvit! kvit!«, což značí: utecte, opozdilo se, a když rodina shromáždila se zase na kopci porostlém jedlemi, nebylo ho tu a nikdy již chudáčka nespatriili.

Vývoj mláďat zatím utěšeně pokračoval. Již věděla, že vypasené kobylinky hojně se zdržují ve vysoké trávě u potoka, že rybízové keříky poskytují tučnou stravu v podobě zelených, hladkých červíků, a také bylo jim dobře známo, že mraveniště, jež rýsovalo se na kraji lesa, je stále plnou spižírnou pro ně, i to, že jahody, ač nebyly to hmyzové, chutnají skoro zrovna tak znamenitě. Potom věděla velmi dobře, že ohromní motýlové — danaidky jsou dobrá pečínka, poštěstí-li se je jen chytit, a že kus spadlé poloshnilé kůry stromové je pln lahůdek pro ně. Ale opatrnost je také učila, že čmeláky, vosy a stonožky lépe nechat na pokoji.

Nastal červenec — měsíc jahod. Kuřátka

v minulém měsíci úžasně vyrostla, jen kynula a byla už tak velká, že dobrá maminka musila celou noc státi, aby mohla svoje děcka krýt křídly.

Také pískové lázně užívala kuřátka jako dříve, jenom že nedávno odstěhovala se do jiné, poněkud výše nahoře na kopci. Tuto lázeň navštěvovalo i mnoho jiných ptáků a z počátku tato již použitá lázeň mamince rozhodně se nelíbila. Ale prach byl tam tak jemný a měkký a dětičky capaly tam tak nadšeně, že odložila svoji nedůvěru.

Za čtrnáct dní začala mláďata hubnout a také matka necítila se zdravou. Kuřátka byla stále hladová a ačkoli neobyčejně mnoho žrala, přece každické tenčilo se pořáde. Matka byla tím stížena naposled, ale když to přišlo, zle ji to sebralo, strašlivý hlad, horečné hlavy bolení a vysilující slabost ji přepadly.

A nemohla se dopátrati příčiny, neboť ani nevěděla, že prach tolik užívané lázně, proti níž její přirozený pud hned z počátku měl nedůvěru, byl plný cizopasných červíků, kteří se v teplém měkkém peříčku ubohých zvířátek usadili.

Každé přirozené hnutí má svůj důvod. Lékař-

ská věda matky-bažantice založena byla jenom na tom, že řídila se přirozeným pudem. Prudká, palčivá touha po něčem, čeho neznala, vedla ji k tomu, že zkoušela všechno, co jen trochu jako k snědku vypadalo, a tak zalétla v nejchladnější lesy. A tam našla smrtonosnou škumpu jedovatou, pokrytou jedovatými plody. Před měsícem nebyla by si jí ani všimla, ale nyní zkoušela hořké bobulky. Ostrá, palčivá šťáva jakoby vyhovovala zvláštní touze jejího těla; bažantice jedla a jedla a celá rodinka přidružila se k podivným léčivým hodům.

Žádný lékař nemohl by lépe volit, škumpa se osvědčila jako ostré, účinné pročišťovací; skrytý strašlivý nepřítel byl poražen, nebezpečí zažehnáno.

Ale nevyvázli všickni — příroda, stará lékařka, přišla pro dvě kuřátka už pozdě, neboť prostředek byl příliš silný pro jejich útlá, chorobou oslabená tělíčka. Pila a pila u potoka, a nazítří, když ostatní kuřátka capala za maminkou, ležela zde dvě tělíčka tiše a nehybně. Ale přece bylo jim jednoho dopřáno i v smrti, pomstila se na skunkovi, téměř skunkovi, který by mohl povědět, kam se poděl nejmladší jejich bratříček. Skunk našel zahynulá kuřátka, slupl

je a žalostně pošel jedem, který úplně pronikl malá tělíčka.

Ale přece devět malých bažantů poslouchalo volání mamincina. Jejich osobní vlastnosti již záhy se projevily a rozvíjely se teď rychle. Nebylo zde již slabochů, pouze jedno bláhové a jedno líné kuřátko zde bylo. Největší kuře, totéž, které sedělo kdys na žlutém listu, místo co by zalezlo, bylo matčíným mazlíčkem. Bylo nejenom největší, nejsilnější a nejkrásnější z celé té mláďe, ale i především nejposlušnější. Když maminka zavolala »Rrrr«, což značí: »nebezpečí!«, neodvrátilo to ostatní kuřátka vždycky od nebezpečné cesty nebo před podezřelou potravou, ale našemu kuřátku byla poslušnost druhou přirozeností, neopomenulo nikdy ozývati se na matčino jemné »k-rýt« (»pojd'!«) a za tuto poslušnost klidilo později zaslouženou odměnu, neboť žilo déle na zemi než ostatní.

Srpen, měsíc pelichání, minul, mláďata o dvě třetiny povyrostla a věděla zrovna dost, aby si myslila, že jsou úžasně chytrá. Když byla maličká, musila spáti na zemi, aby je matka mohla přikrýti, ale nyní byla již dost velká a stará začala zaučovati je životu dospělých. V té době bylo bezpečnější přenocovati na stromech,

neboť mladé kolčavky, lišky, skunkové a nor-kové začali rejdití v lesích a na zemi bylo každé noci větší nebezpečí. Matka-bažantice zavolala tudíž při západu slunce svoje »kr — ýt« a vyhoupla se na hustý nízký strom.

Mladí bažantíci šli za ní, mimo jediného, svéhlavého blázínka, který trval na tom, že bude spát na zemi jako dřív. Jednu noc šlo to dobře, ale druhou noc byli sourozenci vzbuzeni žalostným křikem. Potom nastalo hrobové ticho, přerušované jen nervy otřásajícím praskáním kostí a mlsným mlaskáním. Bažantí rodina dívala se do strašidelné tmy dole a zelenavý lesk dvou očí blízko sebe umístěných, zvláštní stuchlý zápach prozradil jim, že norek zabil jejich bláhového bratříčka.

Osm bažantíček sedávalo nyní v noci na hřadě vedle maminky, ale častěji některé z maličkých, když je nožky zábly, vylezlo si mamince na záda.

Vzdělání mladých utěšeně pokračovalo a matinka je nyní zaučovala novému uměleckému kousku, tak zvanému »cvrčení«. Když bažant chce, vznese se zcela tichounce na perutích, ale někdy je cvrčení tak důležité, že se každý musí naučit, jak a kdy nutno vznášeti se s hluč-

ným tepem křídel. »Cvrčení« zajišťuje lecjaký úspěch. Varuje všechny bažanty před blížícím se nebezpečím, činí nejistou ruku střelcovu, obrací pozornost nepřítelovu na cvrčícího bažanta, zatím co ostatní potichu zmizí anebo ztratí se pozorností tím, že se schoulí.

Staré bažantí přísloví praví: »Nepřátelé a strava mění se každým měsícem.«

Přišel měsíc září s dužnatými semeny a zrněčky místo chutných jahod a mravenčích vajíček — a také s nebezpečnými lovci místo plíživých se skunků a norků.

Bažanti věděli arcíř dobře, jak vypadá liška a že lze ji snadno napálit útekem na nejbližší strom, ale psa nikdy neviděli. Když nyní v měsíci lovu starý tulák, jemuž přezdívali Žvanec, prolézal srázy, zočila ho matka-bažantice a volala na svoje děti hlasitě »kvit, kvit!« (utecte, utecte!).

Dvě kuřátka však nechápala, proč matka tak úzkostlivě vybízí k útěku a domnívala se, že dokáže svoji odvahu tím, že přes úzkostně opakované kvit! kvit! sednou si na nejbližší strom.

Zatím krátkoocasá »liška« přišla až pod strom a cenila se na ně. To je tak bavilo — i to podivné počínání matčino a sourozenců — že

ani nepozorovali rachocení v keřích, až zaznělo hlasité bé — bé a dva malí, zkrvácení, rozčepýření bažanti spadli, žlutý hafan je chytil, sem a tam vlácel, až střelec vyskočil z křoví a zmocnil se smutných bažantích mrtvolek.

III.

Tulák Žvanec bydlil v chudičké chatrči blíže řeky Donu, severně od Toronta, a žil tak, že by to řeční mudrci nazývali dokonalým, závidění hodným životem. Neměl ani majetku, ani společenského postavení, daní neplatil a neměl pražádných nároků na život. Trávil dny svoje hrou v karty a nic neděláním, a dělali, bylo to co možno nejmíň. Většinu svého času ztrávil v lese. Myslíl, že je pravý sportovník, neboť miloval velice lov a působilo mu velkou radost, když zvěř, na niž namířil, válela se smrtelně zraněna na zemi.

Sousedé považovali ho za bezprávného ve-
třelce, za psance a neviděli v něm nic víc nežli
tuláka. Žvanec střílel a kladl oka celý rok a
vyjádřil se, že poznal by dle chuti bažantů, jaký
je měsíc, kdyby to náhodou nevěděl z kalen-

dáře. To svědčilo bezpochyby o bystrém daru pozorovacím, bylo však také bohužel důkazem čehosi, co bylo mu pramálo ke cti. Zákonitá doba pro lov bažantů počínala 15. září, nebylo však divu, že Žvanec začal s honbou již o čtrnáct dní dříve. Ale rok jak rok dovedl uklouznouti trestající spravedlnosti.

Žvanec zřídka jen zchromil výstřelem ptáku křídlo, raději skolil zvěř jistou ranou. To nebylo snadné, bylo-li listí ještě na stromech, a to bylo as příčinou, proč naše bažantí rodina v horské strži tak dlouho rejčila neznepokojována. Ale v okolí bylo více střelců a z obavy, by ho nepředešli, vydal se hledat bažantí pečínku.

Nezaslechl šumu perutí, když matka-bažantice odlétla odtud se šesti zbylými dětmi, zastrčil tudíž dvě malé bažantí mrtvolky do torby a vrátil se do své chatrče.

Tak seznali malí bažantíkové, že pes není liška a že musí se s ním docela jinak jednat. A prastará moudrost vryla se jim hluboko v mysl: Poslušnost přináší dlouhý život.

V ostatních dnech zářijových měli dost práce, aby se vyhýbali potulujícím se myslivcům, jakož i starým nepřátelům. Jako dříve přenocovali na dlouhých tenkých větévkách mezi nej-

hustším loubím, jež je chránilo před nebezpečím shora, ze vzduchu. Výška stromů chránila je před nepřáteli zdola a neobávali se ničeho, leda medvěda mývala, jehožto zdlouhavý těžký krok po ohebných větévkách je vždy v pravý čas varoval.

Ale listí již opadávalo a »nepřátelé a strava mění se každý měsíc«. Byl čas ořechů, ale také čas sov. Sova pálená přilétala od severu a zdvojnásobovala i ztrojnásobovala nebezpečí. Noci byly chladnější, mývalové méně nebezpeční a proto matka-bažantice přeložila noční skrýši do husté směsi jehličí jedle.

Jen jedno mládě nedbalo matčina varovného »krýt! krýt!«, zůstalo sedět na své houpavé, nyní skoro bezlisté jilmové větévce — a velká sova se žlutýma třpytícíma se očima odnesla je odtud dříve, než se rozbřesko.

Matka a pět dětí zbylo nyní na světě. Ale děti byly již skoro tak velké jako stará, ba nejstarší bažant, týž, který seděl kdys na listě, byl dokonce větší. Okružní na krku začalo se objevovat, nejdříve jen konečky per, aby naznačovaly, kde se budou jednou pyšnit, až narostou. Ani byste nevěřili, jak bažantíci byli na to pyšní. Taková kružinka je pro bažanta totéž, jako pro

páva chvost — jeho krása, jeho pýcha. Kružinka slepice je černá s lehounkým, zelenavým leskem, kohoutí okruží je mnohem tmavší, černější a leskne se živou zelení. Někdy objeví se bažant neobyčejně velký a silný, jehož okruží je nejen bujnější, ale také, jako podivná hříčka přírody je temně červené jako měď, třpytící se v tónech fialových, zelených a zlatých. Takový pták je jistě div a maličký bažantík, který kdys na listu se schoulil a vždy dělal co mu poručeno, pyšnil se dříve nežli nastal »měsíc žaludů«, okružím, třpytícím se zlatem a mědí. Byl to »Červený Obojek«, slavný bažant z donského údolí.

IV.

Jednoho dne v »měsíci žaludů«, to jest asi uprostřed října, když rodina bažantí s plnými volátky koupala se v teplých paprscích poledního slunce u skáceného kmene jedlového, zaslechla náhle vzdálený rachot pušky. Tu vyskočil »Rudý Obojek«, náš krásný mladý bažant, na kmen, jakoby poslouchal vnitřního pudu, párkrát vyšlapoval si sem a tam a pak vznesl se vysoko do jasného, čistého, kořenného vzduchu a cvrčel hlasitě a vyzývavě křídly. Zrovna jako hříbě dává na jevo svoji dobrou náladu hlasitým řehotem, cvrčel bažant v blaživém pocitu své síly hlasitěji a hlasitěji, až konečně, aniž by chtěl »bubnoval«.

A pyšný na svoje nové umění, brázdil vzduch, sviště mohutnými křídly a naplňoval les daleko se rozléhajícím bubnováním dospělého bažanta.

Jeho sourozenci slyšeli a viděli to s úžasem a obdivem, i jeho matka to zpozorovala a jednala s ním od toho dne s jistou úzkostlivou plachostí.

Počátkem listopadu dostavuje se strašidelný nepřítel. V listopadu prvního roku svého života pozbývají všichni bažanti rozumu dle podivného zákona přírody, který také někdy zachvátí lidi. Bažanti jsou posedlí silnou touhou letěti někam, aniž by měli určité cíle. I nejmoudřejší mezi nimi počínají si v této době hloupě. V hejnech prolétají v nejrychlejším letu zemí v noci, bývají roztrhání dráty, řítí se v planoucí světla majáková anebo naráží na blýskající se oči lokomotiv. Ve dne pak nalézáme je na nejpodivnějších místech, v budovách, na širých bahnitých lukách, nalézáme je, jak visí na telefonních drátech velkých měst a dokonce na palubách pobřežních lodí.

Zdá se, že toto šílenství je zbytkem prastarého zvyku měnit bydliště a má konečně dobrou stránku, rozptyluje rodiny a zabraňuje, by jejich příslušníci ženili se mezi svými, což by na konec bylo as osudné celému rodu. V prvním roce přepadá toto šílenství mladé bažanty nejhubře, i druhý podzim může se jich zmocnit

zase, neboť je velmi nakažlivé, ale třetí rok jsou již dle zkušeností toho prosti.

Maminka »Rudého Obojku« věděla, že to musí přijít, jakmile začnou černatí se hrozny a s javoru prší zlaté listí. Ale nedalo se nic dělat, nežli pečovat o zdraví dítek a držeti je v nejtišším místě lesů.

První známky se dostavovaly, když hejno divokých husí letělo jim nad hlavami k jihu. Takové dlouhokrké »jestřáby« bažantí mláďata nikdy v životě neviděla a bála se jich. Ale když viděla, že maminka se jich nebojí, dodala si odvahy a dívala se se zvláštním zájmem za letícími vystěhovalci. Zajímá je divoký a vřeštivý křik, anebo propukával v nich skrytý pud? — Mláďata zachvátila prudká touha letět za těmito divokými ptáky. Pozorovala, jak tito trubači mizí rychle na jihu a vyhledávala vyšší místa, by mohla je ještě dále sledovati. A od toho dne byla mláďata bažantí jak vyměněná.

Měsíčku v listopadu přibývalo, a když byl v úplňku, vypuklo u mláďat listopadové šílenství.

Nejhůře byla zachváćena z mláďat právě nejslabší — a mladá rodinka rozptýlila se do všech úhlů světa. I »Rudý Obojek« podnikal

dlouhé noční lety bez cíle, hnalo ho to na jih, ale tam třpytily se mu hluboké vody jezera Ontario. Obrátil se. Koncem listopadu vrátil se zase do strže u Bahnišťáku — ale byl sám, opuštěn.

V.

Když přišla zima, stala se potrava vzácnou. A »Rudý Obojek« zdržoval se zase v staré horské strži se svahy porostlými smrky. Leč stará moudrost bažantí učí: »Potrava i nepřátelé mění se s měsícem.« Tak »bludný měsíc« přinesl šílenství, samotu a hrozny, »sněžný měsíc« šípky a »bouřlivý měsíc« přišel s březovými výhonky a vánicemi, jež povlekly lesy ledovým povlakem a ztěžovaly neobyčejně zachytit se pevně při okusování zmrzlých pupenů. Bažantův zobák byl již těžkou prací tak opotřebován, že, i když byl zavřen, bylo viděti za hákovitým ohbím otvor.

Příroda však ho dobře vyzbrojila pro hladkou, kluzkou půdu, neboť jeho pařáty, které ještě v září byly jemné a měkké, staly se nyní ostrými, obrostlými ostruhami a rostly, jak při-

bývalo zimy, až s prvním sněhem byl vyzbrojen silnými lyžemi a ostruhami pro chůzi na ledě. Studené počasí zahnal většinou jestřáby a sovy a také čtyřnohým bažantům nepřátelům znemožnilo, by připlížili se nepozorovaně. Výhody a nevýhody zimy se tak skoro vyrovnávaly.

Při hledání potravy pouštěl se »Rudý Obojek« denně dál a dále, až konečně objevil a důkladně propátral strž rosdaleskou s jejími bílými břízami a Castle Frank s jeho vinnými hrozny a jeřabinami.

Rovněž bloudil lesy chesterskými, kde plné hrozny divokého vína chvěly se ve větru a svůdné černé bobule svítily pod sněhem.

Brzy vypátral, že lidé z nějakých důvodů nechodí s puškami za vysoký plot Castle Franku, tam tedy trávil svoje dny, našel si nové skrýše, novou potravu a byl každým dnem chytřejší a krásnější.

Byl sice zcela sám, ale nepovažoval to za neštěstí. Kamkoli se vrtnul, všude poskakovaly čiperné koňadry. Vzpomínal si na doby, kdy tito ptáčekové zdáli se mu velkými, důležitými bytostmi. Byly to nejsměšnější a nejveselejší lesní obyvatelky; ještě než uplynul podzim už

notovaly písničku: »Přijde jaro, přijde!« a hudly ji i při nejhorších bouřích po celou zimu, až konečně »hladový měsíc«, totiž náš únor, chýlil se ku konci.

Nyní mohly dvojnásobnou silou zvěstovati svoje růžové názory na svět, a také to dělaly s důrazem, který zněl asi: A já vám to povídala . . .

Sluněčku přibývalo síly, už rozehřálo sníh s jižního svahu a odkrylo široké záhony plné vonného přezimovavšího zeleného brčálu, jehož bobulky byly slavnostními hody pro vyhladovělý bažantí žaludek.

Byl konec těžké práce; bažant již nemusil s velkým namáháním okusovati zmrzlé výhonky; jeho zobák si odpočinul a měl pokdy, by se zase srovnal jako byl dříve.

Brzy přilétla první třasořitka a cvrlikala: »Jaro je tu, jaro!« Sluněčko hrálo každým dnem tepleji, jednoho rána v soumraku zaznělo hlasitě: krá—krá a stará vrána přiletěla sem v čele svého hejna, aby vytroubila veřejně:

»Jaro je tu, jaro!«

Zdálo se, že celá příroda na to odpovídá. Bylo to zahájení ptačího Nového roku a jaro slavilo vjezd do každého ptačího srdce. Koňadry byly

přímo poblázněné, zpívaly svoje: »Jaro je tu, jaro je tu!« tak vytrvale, že bylo věru ku po-
divu, jak zbyl jim ještě čas k hledání potravy.

Také »Rudý Obojek«, náš bažant, cítil, jak hraje to v něm v každé žilce. Vyskočil na pařez a spustil hromové: »Dum, dum, drum . . . rrr . . .« znovu a znovu, až to úzkým údolím hlaholilo. Tam vzbudila se stlumená ozvěna a šířila po le-
sích jeho radost nad příchodem jara.

Daleko dole v údolí byla chajda pytláka Žvance. Zaslechl bažantí bubnování v tichém ranním vzduchu a tušil, že tam nahoře bylo by možno chytit bažantího kohouta. Připlížil se do strže se svou bouchačkou, ale bažant odlétl tichounce odtud a neodpočinul si dokud nedostal se zase do údolí Bahnišťáku.

Tam usadil se na svém starém pařeze a bubnoval znovu a znovu svoje hřmotné čepobití, až jakýsi klučina, který se po lese toulal, přiběhl zděšen domů povědět mamince, že Indiáni jsou na válečné stezce a že v údolí slyšel jejich bojovné bubnování.

Proč asi šťastný mládec projevuje jáсотem svoji radost? Proč osamělá mláď vzdychá? Vědí to zrovna tak málo jako bažant věděl, proč každý den leze na starý, odumřelý pařez a bub-

nuje a brouká v lesy, anebo proč rozkládá svůj nádherný jiskřící se obojek, by zářil v jasu slunečním. Kde se vzala ta neznámá touha po druhovi, který by se obdivoval jeho třpytnému peří? A proč toto přání nenapadlo ho již mnohem dříve, ještě než nastal »kočičí měsíc«?

»Dum, dum, drrum . . . rrrr . . .«

»Dum, dum, drrum . . . rrrr . . .«

dunělo to znovu a znovu.

Den jak den navštěvoval bažant oblíbené svoje místo a nová ozdoba: růžový hřebínek rostl mu nad jasnýma, směle se blýskajícima očima. Staré bačkorovité lyže na nohou zmizely, jeho obojek stával se důstojnější, oči čistší a celý zjev jeho byl nádherný k pohledu, jak se čepejřil a třpytil v zlatých paprscích slunečních.

Ale byl tak osamělý.

Než co počít, musil své touze uleviti denními koncerty, bubnováním. Až jednou časně ráno v krásném květnu měsíci, když toužebně bubnoval, a znovu bubnoval, zaslechl jemným svým sluchem tichý šustot v křoví.

Ztrnul jak socha a naslouchal: věděl, že někdo ho pozoruje. A bylo to možné? Stála tu

něžná postavička, plachá malá bažantí slečinka, jež pokoušela se stydlivě se skrýti. V okamžiku byl u ní. Nový neznámý cit ho schvátil, jako trpícího palčivou žízň, jenž prahne po chladivém pramenu.

A vážně capal, rozkládaje na odiv svoji pyšnou zdobu. Odkud věděl, že se jí to bude líbit? Čepejřil své peří a dovedl je tak postavit, že sluneční paprsky odrážely se třpytivě od něho, a při tom tichounce kvokal — což znamenalo asi totéž, co ono sladké nicotné tlachání »vyšších bytostí«.

Bylo to patrné — její srdce bylo získáno. Získáno a to již dávno před tím, jen kdyby to byl býval upozoroval. Plné tři dny šla bažantí slečinka za jeho lákavým bubnováním, obdivovala se mu způsobně z dále a cítila se drobátko uražena, že jí dosud nepozoroval, ač byla mu přec tak blízko. Nebylo tedy tichouneké zašustění v křoví snad přece jenom náhodou.

Leč nyní sklonila pokorně hlavinku v sladké oddané milosti. — Osamělá cesta pustinou byla za ním, žíznivý poutník našel konečně přece chladivý pramen.

Byl to šťastný, nádherný čas v líbezném údolí — které mělo tak ošklivé jméno. Nikdy nesví-

tilo slunce tak jasně a vzduch byl pln balsamicky sladké vůně smrčí. Den jak den přicházel velký, ušlechtilý pták na své zamilované místečko, někdy s ní, někdy také sám a bubnoval a kroutil se ze samé radosti ze života. Ale proč někdy sám? Proč nepřicházel vždy se svou malou hnědou paničkou? Celé hodiny bývala u něho při slavnostních hodech a sladkých hrách lásky, potom uklouzla mu náhle a zmizela až do zítřejšího dne, když hlasitý válečný křik zazníval od pařezu a poroučel jí velitelsky, by se vrátila.

Hluboké tajemství lesa vznášelo se mezi milujícím se párečkem, tajemství, jež »Rudý Obojek« nemohl proniknouti. Jaká byla as příčina, že den jak den pořád déle se omeškávala, až konečně jednoho rána na jeho volání se nedostavila? Minul den druhý, již i třetí chýlil se ku konci, ale přece nepřišla.

»Rudý Obojek« zdivočil vzrušením, prolétal šumivým letem les, volal se starého pařezu, létal po proudu, proti proudu, nahoru ke kopci a dolů do údolí, bubnoval a hrkal touhyplně — ale nadarmo.

Když čtvrtého dne jeho vábení znělo lesem, zaslechl náhle jako při první schůzce šustot

v křoví; tu stála pohřešovaná bažantice a pod jejími ochrannými křídly a kolem ní pískalo deset maličkových, hezoučkových kuřátek.

»Rudý Obojek« spustil se k ní a polekal jasnooké ochmýřené kouličky strašně svým náhlým zjevem. Mladí skupili se kol maminky, aby mu ukázali, že oni mají nyní na ni větší právo, než on. Nejdříve ho to trochu udivilo, ale brzy zvykl změně. Od té chvíle zůstal při maličkových a pečoval o ně, jak jeho tatík se nikdy oň tak nestaral.

VI.

Dobří, pečliví tatíci jsou tuze vzácní v bažantím světě. Matka staví hnízdo a vysedí mladé bez pomoci, ba skrývá dokonce hnízdo před otcem a setkává se s ním pouze na kmeni, kde on bubnuje a při hledání potravy. Nebo také v popelišti, neboť kde se kury popelí, tam bývá jejich shromaždiště.

Když maličtí z vajec se vyklubali, nebylo u matky ani pomyslení na něco jiného a také na mužně krásného tatíka pro ně zapomněla. Třetího dne však, když mladí byli dost silní, by se udrželi na tenkých nožičkách, přivedla děti tatíkovi.

Mnoho bažantích tatíků nejeví pražádného zájmu o své děti, ale »Rudý Obojek« byl čestná výjimka a pomáhal hned mladé vychovávat. Maličtí učili se zrovna jako před časem jejich

tatík jíst a pít a capali tudíž s maminkou jako vůdkyní v čele, zatím co »Rudý Obojek« poletoval v blízkosti nebo kryl záda.

Jednoho dne, když bažantí rodina v dlouhé čáře, seřaděná jako perličky na šňůrce s jednou velkou na každém konci, putovala po kopci dolů k řece, pozorovala zvědavá veverka se smrku tento slavnostní průvod s maličkým Rudíčkem, nejmladším a nejslabším bažantíkem, který capal v zadu.

»Rudý Obojek«, který na vysokém stromě cídil si a hladil lesklé peří, ušel pozornosti veverčíně, v jejíž srdce vplížila se podivná žízeň po ptačí krvi, když zočila tato něžná, malá mláďátka. S vražedným úmyslem, by odřízla cestu motajícimu se opozděnci, vyskočil ten zrzavý loupežník. Matka byla již tuze daleko, by zabránila neštěstí, ale »Rudý Obojek« byl hned na místě. Letěl proti zrzavému hrdlořezu a praštil ho strašně svými silnými perutěmi.

Trefil veverku na nejcitlivějším místě, zrovna do nosu a převalil ji na hromadu roští. Tam ležela, lapajíc vzduch a rudé kapky prýštily jí ze zlé tlamy. Bažanti nechali ji tam ležet a od toho dne již nikdy jich neznepokojovala.

Putovali přímo k vodě, ale před nimi šla tudy

kráva a zanechala hluboké díry v písčité hlíně. Do jedné takové díry spadlo jedno neopatrné kuřátko a pištělo ve své tísní, nemohouc se odtud vyprostíti.

Bylo to velmi zoufalé postavení. Nikdo ze starých nevěděl si rady a pobíhali úzkostlivě po okraji. Tu náhle písek povolil, vytvořila se šikmá plocha, po níž maličké nahoru vyběhlo a šťastně se zase sešlo se svými sourozenci pod širokou ochrannou střechou matčina ocasu.

Malá hezká maminka byla úhledné postavy, ale měla bystrý rozum a jako pravá maminka myslila dnem i nocí jenom na blaho svých miláčků. Pyšně si vykračovala a kvokala v rodných lesích, vodíc za sebou útlé maličké. Roztahovala malý hnědý ocas jako vějíř, by mladým poskytla co nejvíce stínu a před žádným nepřítelem neustoupila, nýbrž byla vždy připravena k boji nebo útěku, dle toho, co se jí zdálo nejlepším pro její maličké.

Ještě než kuřátka mohla létat, už se setkali se starým pytlákem Žvancem; neboť ač byl teprve červen, už vyšel si se svou vražednou puškou. Se psem Tikem přišel do strže a hafan přiblížil se tak nebezpečně k mladým, že »Rudý Obojek« běžel mu naproti, aby ho odvedl

daleko do donského údolí, svým starým, nikdy neselhávajícím úskokem.

Na neštěstí však také starý pytlák Žvanec blížil se k mláďatům. Matka dala dětem znamení »krr, krr!« (skryjte se!) a běžela vstříc člověku, zrovna jako její manžel běžel vstříc psu. Plna lásky mateřské a zkušená v lese vyklouzla neslyšně, až stála zrovna před pytlákem. Potom vznesla se šumným tepem křídel do výše, zapotácela se však zase do listí a stavěla se tak schromenou, že pytláka na okamžik zmýlila. Ale když pak zvolna se odtud hýbala, vlekouc za sebou křídlo, poznal pytlák hned, co to znamená — věděl, že to byl úskok, by ho odlákala od mladých a rozpřáhl se k smrtonosné ráně. Malá maminka byla však obratná, šikovně se uhnula ráně a odkulhala za stromek, by začala tutéž hru znovu. Zase se pytlák pokusil zabít ji holí, ale znovu v pravý čas uskočila a statečně před ním lezla, by ho odvedla od svých bezbranných maličkých. Pytlák rozvztekle nezdařenými pokusy ji zabít, vzal pušku a vypálil na ni náboj, který by stačil k zabití medvěda. Ubohá, statečná, obětavá maminka byla mrtva.

Pytlák věděl dobře, že mladí jsou jistě někde

blízko a hledal kolem, by je našel, ale ani jedno se nehnulo a nepištělo. Nemohl jich najít, ale jak tak kolem šlapal velkýma nemotornýma nohama, křížoval jejich úkrytem a zašlápl ne-jednoho malého tichého trpitele. Ale což on o to dbal!

»Rudý Obojek« odlákal zatím žlutého hafana daleko dolů po vodě a vracel se nyní na místo, kde opustil svoji manželku.

Vražedník zatím již odešel a sebral ubohé zbytky maminky, aby je hodil psu.

»Rudý Obojek« hledal kolem a našel zakrvácené místo a dokola rozsypané peří své manželky. Nyní věděl, koho zasáhl výstřel.

Kdo popíše jeho zděšení a hoře? Dle zevnějšku nebylo na něm mnoho znáti, němě civěl několik minut se smutným, sklopeným zrakem na místo, ale při myšlence na opuštěné sirotky vzpamatoval se rychle. Přeběhl k úkrytu a zavolal známé »krýt, krýt«, ale jen šest malých ochmýřených klubiček otevřelo jasná očka a běželo mu naproti, neboť čtyřem malým opeřeným tělíčkům stal se úkryt jejich hrobem. Bažant opakoval svoje volání, až byl jist, že všichni, kteří mohli odpovědět, se sešli. Potom odváděl je od strašlivého místa daleko, daleko nahoru

proti vodě, kde ploty z ostnatého drátu a ostružinové houštiny poskytovaly málo sice příjemnou, ale za to jistou ochranu.

Zde mláďata vyrůstala a byla vychovávána od otce zrovna tak jak matka vychovávala jej. A jeho obsáhlé vědomosti a zkušenosti byly mu při tom velmi na prospěch. Tak mladí rostli a prospívali a když přišel měsíc lovu, byla tu již statná bažantí rodina ze šesti dorostlých bažantů v čele s »Rudým Obojkem«, zářícím peřím jak měď se třpytícím.

Po ztrátě své manželky přestal bubnovat, ale bubnování znamená bažantu totéž, co skřivanu zpěv: je to jeho píseň lásky a výraz kypící síly a zdraví.

Když přešla doba pelichání v měsíci září, narostlo mu zas jeho nádherné peří a vrátila se stará síla, ožil i jeho duch. A tak, když jednoho dne byl u starého pařezu, vyletěl naň a puzen vnitřní silou, bubnoval zase, jak za starých časů.

Od nynějška bubnoval často, jeho děti sedávaly kol něho anebo jedno, věrno svému ušlechtilému původu, vyšvihlo se na blízký pařez nebo kámen a bubnovalo až vzduch se chvěl.

Přišly černé hrozny a měsíc šílenství, ale

děti »Rudého Obojku« byly hodny svého velkého otce, v zdravých tělech byl zdravý duch. A tak, ač posedlo je šílenství, přemohly je již za týden, pouze tři odtud odlétly, aby se již nikdy nevrátily.

Když přišel sníh, bydlil starý bažant se svými třemi dětmi, jež ho neopustily, v starém rodném údolí. Byl jen lehký vločkový sněžný poprašek a jelikož povětrnost nebyla příliš mrazivá, přenocovala bažantí rodina pod nízkými, plochými větvemi cedrovými. Druhého dne sněžilo hustěji, mráz byl větší a závěje kupily se vysoko. V noci přestalo sněžit, ale mrazu stále přibývalo.

»Rudý Obojek« odvedl svoji rodinu k bříze, před níž byla velká závěj, zalezl do toho měkkého peříčka nebeského a ostatní šli za ním. Vítr je přikryl čistými, bílými prostěradly a tak spali v bezpečném úkrytu celou noc. Nazítří našli ledovou stěnu, jež povstala ze sněhu, roztalého teplým dechem, ale odstrčili ji snadno a vstali na ranní budíček tatínekův: »krýt, krýt, kvit!« (»Pojďte, děti, leťte!«)

To byla první noc ve vánici — pro starého bažanta byla to však stará historie. Večer zase spokojeně zalezli do svého teplého lože a noční vítr je pečlivě přikryl. Ale vítr obrátil se vý-

chodním směrem, chumelenice byla vystřídána kroupami a jíním. Širé lesy dostaly ledový povlak, a když bažanti procitli, aby vylezli z lože, byly východy uzavřeny silnou, nemilosrdnou vrstvou ledovou.

Spodní sníh byl sice zcela sypký a starý bažant vrtal si cestu vzhůru, ale tam vzdorovala tvrdá, bílá ledová vrstva jeho síle. Ať bušil a namáhal se jakkoliv, nebylo to nic platno a rozbil si jen křídla a hlavu. Jeho život byl až dosud z radosti i žalosti po tento den, ale právě tento zdál se mu ze všech nejtěžší ranou. Hodiny zvolna ubíhaly. Sil mu ubývalo marným namáháním, ale k cíli nepřiblížil se ani trochu. K tomu musil poslouchati jak jeho děti zoufale zápasí, anebo chvílemi vyrážejí táhlé, žalostné volání o pomoc: »pít, pít!«

Zde dole v smutném svém vězení byli chráněni před pronásledovateli, ale ne před mukami hladu. Z počátku se báli, že přijde snad liška a najde je zde vydané jí v moc; ale když po druhé noci šerilo se ráno, bylo jim i to již jedno, ba přáli si dokonce, aby přišla, prolomila ledovou kory a poskytla jim aspoň příležitost, aby bojovali na život a na smrt.

Pozdě odpoledne třetího dne zdařilo se ko-

nečně starému bažantovi, že proklubal díru do skelného povlaku. Nový život prochvěl jím při tomto úspěchu, pracoval a pracoval, až zrovna před západem slunce mohl prostrčiti děrou hlavu a krk se třpytným obojkem.

Sněhová kora drobila se tlakem jeho širokých, silných zad; bažant vyskočil, vysvobozen z ledového žaláře.

Ale co se stalo s mladými? »Rudý Obojek« letěl k nejbližšímu keři a ukojil hlodavý hlad několika šípky, potom obrátil se prudce k závěži a kvokal a volal, ale jen jediný z ubohých zajatců odpovídal. Slaboučké »pít, pít« popohánělo ho k zuřivému hrabání ostrými drápy a když byla prolomena ledová kora, vylezlo jedno z jeho dětí, »Šedý Ocásek« na světlo boží. A to bylo vše. Když sníh na jaře roztál, objevily se dvě malé mrtvolky: kůže, kosti a peří — víc nic.

VII.

Trvalo to arcif několik neděl, než se »Rudý Obojek« a »Šedý Ocásek« zcela zotavili, ale dobrá strava a nadbytek klidu jsou jistá léčiva. Jednoho krásného jasného dne o zimním slunovratu seděl »Rudý Obojek« jako za starých časů na svém pařeze a rozechvíval vzduch majestátním bubnováním. Bylo to bubnování anebo zrádné stopy ve sněhu, jež pytlákovi prozrazovaly bažantí přítomnost? Den jak den prolézal pytlák strž s úmyslem, že bažanty smete. Oni znali již dávno svého vytrvalého pronásledovatele, ale nyní se chystal on poznat je blíže. Nádherný bažant s měděným obojkem stával se v celém údolí proslaveným. Leckdo se pokusil v měsíci lovu sfouknout mu svíčičku života, ale »Rudý Obojek« byl obeznámen se zákony lesa. Pytlák Žvanec však neustával pronásledo-

vati ho svou bouchačkou, mnoho ran vypálil nadarmo, neboť jako zázrakem našel se vždy nějaký strom, mechoviště nebo nějaká jiná ochrana a »Rudý Obojek« žil, rostl a bubnoval.

Když nastal měsíc sněhu, přestěhoval se bažant s »Šedým Ocáskem« do lesa u Castle Franku, neboť tam bylo potravy nadbytek a mohutné prastaré stromy. Na jižním svahu, uprostřed plazivých nízkých borovic, stál štíhlý smrk. Jako vysoký vrchol, jenž jiné stromy přečnival, hostil v létě sojáka s jeho nevěstou sojkou.

Tam nahoře mimo dostřel zpíval a tančil soják ve vlahých dnech jarních před svou družkou, slunil svoje skvělá modrá péra v jase slunečním a švitořil nejsladší melodie, tak sladké a svěží jak z pohádky.

Nedaleko tohoto smrku žil nyní »Rudý Obojek« se svým jediným zbylým synáčkem. Ale nezajímala ho koruna smrku vysoko v čistém vzduchu, nýbrž úpatí. »Bažantí víno« a brčál rostly tam pod nízkými borovicemi a sníh skrýval smrkové šišky plné zrn. Nebylo lepšího naleziště potravy, silný smrk poskytoval ke všemu ochrany před smrtícím olovem a nejméně dvanáctkrát zachránil za nebezpečné honby bažantům život. Zde pytlák Žvanec, obeznámený

se zvyky bažantů, kladl jim nové osidlo. Číhal v úkrytu, zatím co jeho kamarád obcházel na návrší, nadháněje mu ptáky, capal nízkým houštím, kde »Rudý Obojek« i »Šedý Ocásek« právě hodovali. Dlouho již, nežli střelec byl v nebezpečné blízkosti, varoval »Rudý Obojek« tichým »Rrr — rrr« (nebezpečí) a běžel k velkému smrku. »Šedý Ocásek« byl v jisté vzdálenosti na kopci a náhle spatřil nového nepřítele, žlutého hafana, jenž běžel právě k němu. »Rudý Obojek« pro houští hafana neviděl a »Šedý Ocásek« byl následkem toho zřejmě pomaten. »Kvit, kvit« (leť, leť), křičel a běžel na kopec. »Krýt, rrr« (»sem, skryj se!«), volal rozvážný otec, neboť muž s puškou přiblížil se na dostřel. Bažant běžel za tlustý kmen, a když se tam na okamžik zastavil, aby na »Šedého Ocáska« ještě zavolal: »sem, sem!«, zaslechl náhle tichý šustot, prozrazující mu, že je zde skryt ještě jeden střelec. »Šedý Ocásek« vzlétl, jakmile pes se naň vrhl, letěl za ochranný strom a byl nyní v moci mizerného taškáře, který byl tam skryt. »Vrrr,« bažant vzlétl — nádherný ušlechtilý tvor — »Bé« — a již sletěl do bílého sněhu střelen a krváčeje.

Pro »Rudý Obojek« bylo to nebezpečné mí-

sto, neboť zde nebylo možno nepozorovaně vzlétnouti, proto schoulil se na plocho. Pes přišel do nebezpečné blízkosti a cizinec šel zrovna kolem, ale »Rudý Obojek« se ani nehýbal, až naskytla se příležitost vklouznouti za tlustý kmen smrkový. Tam vzlétl a letěl tiše odtud, k svému osamělému údolí.

Všecky jeho drahé zabilo smrtící olovo a on zbyl sám, zcela osamělý. Sněžný měsíc míjel, »Rudý Obojek« unikl nepřítelům často jen s bídou, neboť byl pronásledován nemilosrdně, ježto byl jediný zbylý svého rodu.

Konečně zdálo se mařením času, číhat naň s puškou. Když bylo nejvíc sněhu a potravy nejskrovněji, vymyslel Žvanec nový úklad. Na místě, kde obvykle bažant hledal potravu, nastavěl množství ok. Zajíc, starý přítel bažantů, rozhlodal jich několik ostrými zuby, ale několik jich zbylo. »Rudý Obojek«, který někde něco ve vzduchu pozoroval, skutečně do jednoho šlápl. V okamžiku byl vymrštěn do vzduchu a houpal se bez pomoci za nohu.

Což nemají ubohá zvířata pražádných mravních či zákonných práv? A jaké právo má člověk, by svým spolutvorům chystal taková dlouhá, strašná muka, jen proto, že tento tvor ne-

mluví jeho řečí? — Celý den visel ubohý »Rudý Obojek« v mukách stále rostoucích a tloukl mohutnými, silnými perutěmi v marné snaze osvobodit se. Celý den, celou noc vznášel se mezi nebem a zemí, až konečně přál si jen smrt. Ale ta nepřicházela ho vysvobodit! Rozednilo se, minul den, a bažant dosud zde visel, zvolna umíraje. Druhá noc se plížila a velká sova pálená, přivábená slabým třepetáním, udělala trápení konec. Byl to dobrý čin.

Vítr foukal od severu do údolí, sněhová vánice fučela přes svraskalý led nad nehostinnou bařinou směrem k jezeru a rozfoukávala po kraji servané, duhovými barvami se třpytící peří, pýchu posledního bažanta z donského údolí.

Neboť žádný již nepřijde do Castle Franku. Lesním ptákům se stýská po bojovném jarním pozdravu a starý smrkový pařez v údolí Bahnišťáku shnil a rozpadl se.

